
Free movers

Studijní pobyt v zahraničí můžete uskutečnit jako tzv. free mover. Tedy jako student, který vyjede do zahraničí mimo rámec existujících výměnných/stipendijních programů - na vlastní pěst.

Hlavní výhodou je, že si tak můžete vybrat prakticky jakoukoliv zahraniční univerzitu, o kterou máte zájem, stanovit si vlastní dobu pobytu a domluvit si vlastní studijní plán. Nejste omezeni žádnou nabídkou a budete moci vyjet na univerzitu dle svého přání. Nevýhodou je větší administrativní zátěž, neboť si prakticky celý výjezd zařizujete sami a proces bude tudíž komplikovanější než u zavedených výměnných/stipendijních programů.

- [Jaký je předpokládaný časový plán příprav?](#)
- [Jak si vybrat zahraniční univerzitu?](#)
- [Jak kontaktovat zahraniční univerzitu?](#)
- [Jaké dokumenty jsou obvykle požadovány?](#)
- [Možnosti financování](#)
- [Praktické informace](#)
- [Co zařídit po návratu?](#)
- [Informační portály některých zemí](#)
- [Podpora při mimořádných událostech a krizových situacích v rámci studentské mobility](#)

Zařídít si zahraniční studium na vlastní pěst je časově náročný proces. Trvá relativně dlouhou dobu, než si vyhledáte vhodné informace nebo než vám někdo odpoví na vaše dotazy. Dokonce se stává, že vám někdo neodpoví vůbec. Poměrně dlouho (řádově měsíce) trvá procedura přijímacího řízení nebo žádosti o stipendium (viz dále). Další čas vám také zabere vypracování a zařizování všech podkladů pro studium (tj. motivační dopisy, doporučující dopisy).

Veškeré informace, které budete potřebovat pro zajištění zahraničního pobytu, jsou rozptýlené (studijní informace, informace o získání stipendia, praktické informace aj.) na mnoha místech. Některé univerzity mají na svých stránkách zvláštní sekci určenou zahraničním studentům – free-moverům, většina z nich ovšem nikoli. Proto si tyto informace musíte vyžádat z různých zdrojů e-mailem, telefonicky, případně poštou.

Dobře si promyslete důvody, proč vlastně chcete do zahraničí vycestovat. Je to jazyk, váš výzkum, práce na bakalářské/ diplomové/disertační práci, jedinečné kurzy...? Tyto vaše úvahy a záměry se pak odráží ve vašem motivačním dopise, projektu pro zahraniční pobyt, ve zdůvodnění potřeby stipendia či v žádosti o udělení finanční podpory. V komunikaci s univerzitou či poskytovateli stipendií je nutné prokázat, že máte jasný cíl a konkrétní představu o náplni vašeho zahraničního pobytu.

Jaký je předpokládaný časový plán příprav?

Začněte plánovat a zajišťovat studijní pobyt dlouho dopředu a to alespoň 12 měsíců. V některých případech je možné, že vám bude stačit daleko méně času, v jiných případech (např. stipendia Komise J.W.Fulbrighta) je z procedurálních důvodů dokonce nutno začít s přípravou již 18 měsíců předem.

Nejlépe 18 měsíců před plánovaným začátkem zahraničního studia:

Vybírejte cílovou zahraniční univerzitu (resp. více univerzit) – viz kapitola „Jak vybrat zahraniční univerzitu?“.

Od svých „favoritů“ si vyžádejte co nejvíce informací o studijních programech, případné finanční podpoře při studiu, možnostech ubytování, apod. Na webových stránkách vybrané školy si vyhledejte veškeré informace o tom, jak a kdy je třeba se ke studiu přihlásit.

12 měsíců před plánovaným začátkem studia:

Zahraniční vysoké školy budou pravděpodobně vyžadovat doklad o Vašich jazykových znalostech, proto si včas zaříďte požadované jazykové zkoušky. Zašlete přihlášku na univerzitní vstupní testy. Nemáte-li pro studium v zahraničí zajištěné finanční prostředky (na školné, náklady na živobytí, cestovné atd.), je nejpozději v tuto dobu nutné začít hledat alternativní finanční zdroje. Připravujte si všechny doklady, které přijímací univerzita vyžaduje spolu s podáním přihlášky. Požadovanými dokumenty se budeme zabývat níže.

Alespoň **9 měsíců** před plánovaným odjezdem:

Na studijním oddělení své fakulty si vyžádejte potvrzený výpis studijních výsledků (v angličtině), někdy škola vyžaduje i notářsky ověřený překlad maturitního vysvědčení. Přihlášku ke studiu a všechny požadované doklady zašlete na univerzitu (pozor na termíny uzávěrek včetně termínu pro zaslání žádostí o finanční podporu).

Po obdržení rozhodnutí o Vašem přijetí na zahraniční VŠ:

Vyberte školu, na kterou nastoupíte (pokud jste jich kontaktovali více), a uvědomte o tomto rozhodnutí všechny školy, na které jste se hlásili. Zašlete vybrané škole potvrzení o zaplacení zápisného a vyplněné formuláře, které požadují. Zkontaktujte univerzitu ohledně ubytování a zjistěte si podmínky zdravotního pojištění v cílové zemi. Rezervujte či zakupte si jízdenky/letenky.

3 měsíce před odjezdem:

Požádejte o vstupní vízum (je-li v dané zemi třeba) a zajistěte si zdravotní pojištění. V případě, že nemáte k zajištění studijního pobytu dostatek finančních prostředků, některé univerzity lze požádat o odložení nástupu do školy (většinou max. 2 semestry).

Jak si vybrat zahraniční univerzitu?

Výběr zahraniční univerzity nepodceňujte, založte jej na **důkladném zvážení všech dostupných informací**. Při rozhodování je nutné brát v potaz cíl vašeho pobytu (studijní či výzkumný pobyt, zpracování závěrečné práce, apod.) na základě toho si pak zjistěte více o zaměření fakulty (katedry), o jednotlivých kurzech, vyučujících či vybavení výzkumného pracoviště.

Důležité je také se zamyslet, jak skloubíte zahraniční výjezd se studiem na vaší domácí fakultě a případně tomu přizpůsobit studijní plán.

Předem se důkladně informujte o studijních programech a také si ověřte, zda budete moci **získané kredity** uplatnit ve svém studiu.

Kontaktujte:

Vyhledávejte **informace na internetu:**

Klasifikace světových univerzit (*Academic Ranking of World Universities*)

Klasifikace světových univerzit (*QS Top Universities*)

Přehled univerzit podle zemí

Zahraniční oddělení své fakulty

Odbor zahraničních vztahů rektorátu UK

Velvyslanectví příslušné země v ČR

Jak postupovat při kontaktování zahraniční univerzity?

Pokud vámi vybraná univerzita nemá na svých stránkách informace pro free-movery nebo jsou informace nedostatečné či se nehodí pro vámi zamýšlený typ pobytu, postupujte následovně:

Vyhledejte konkrétní pracoviště (katedru) a zjistěte si o ní maximum informací. Oslovte vedení katedry.

Můžete oslovit buď vedoucího katedry, nebo jiného člena katedry, kterého znáte jako odborníka, se kterým byste chtěli spolupracovat. Pro první kontakt postačí e-mail, ve kterém se krátce představíte, napíšete, čím se zabýváte, popíšete stručně váš studijní/výzkumný záměr a krátce zdůvodníte, proč jste si vybrali právě toto pracoviště. Zeptejte se, zda a za jakých okolností je daná katedra vás ochotna přijmout ke studiu/výzkumu. Vedení katedry nabídněte, že pošlete další dokumenty (např. projekt vaší práce, doporučující dopisy a další informace), aby váš případný pobyt mohla zvážit.

Zašlete dokumenty, které si hostitelská instituce vyžádá.

V případě, že o vás katedra projeví zájem, domluvte se na dalším postupu, jaké dokumenty budou chtít zaslat a vyžádejte si akceptační dopis (letter of acceptance, letter of invitation). Ten je oficiálním dokumentem zahraniční univerzity, ve kterém vyjadřuje souhlas s vaším studijním/výzkumným pobytem. Tento dokument je také ve většině příležitostí nutný pro žádost o stipendium či vízum (viz kapitola „financování zahraničního studia“).

Jaké dokumenty jsou obvykle požadovány?

Přihláška

Na [www stránkách](#) vybrané školy si vyhledejte přihlášku a zjistěte si termín pro její podání. Na některé školy je možné hlásit se prostřednictvím internetu, jiné vyžadují zaslání zkompletované přihlášky poštou. Ke zkompletované přihlášce je třeba napsat doprovodný dopis, v němž vyznačíte jednotlivé části přihlášky a případně upozorníte, co ještě zašlete dodatečně. Většina škol vyžaduje také přiložení dokladu o zaplacení poplatku za přihlášku.

Doporučující dopisy

K přihlášce je zpravidla nutné přiložit doporučující dopisy, a to většinou od dvou až tří vyučujících z Vaší fakulty či katedry. Vyučující, který Vám píše doporučující dopis, by měl zhodnotit Vaše studijní schopnosti a výsledky, přístup ke studiu a také způsobilost studovat v daném jazyce na zahraniční VŠ.

Více informací o doporučujících dopisech

Motivační dopis

Důležitost této části přihlášky je na každé zahraniční škole různá. Obvykle se v něm prolínají prvky životopisu a profesionálních perspektivních plánů studenta.

Návody a příklady motivačních dopisů

Výpis studijních výsledků z předchozího studia, kopie diplomu, maturitní vysvědčení

Zahranění vysoká škola od Vás bude vyžadovat oficiální doklad o dosavadních studijních výsledcích, který získáte na studijním oddělení příslušné fakulty, nebo kopii diplomu a dodatku k diplomu, případně certifikát ze zahraničního studijního pobytu v rámci programu Erasmus. Dále může žádat ověřený překlad maturitního vysvědčení.

Doklad o finančním zabezpečení

V některých případech bývá nutné doložit, že žadatel o přijetí či jeho sponzor má na svém kontě dostatek finančních prostředků na zajištění studia a pobytu v dané zemi.

Doklad o jazykové způsobilosti

Konkrétní požadavky univerzit se liší. Některé požadují specifické jazykové certifikáty jako např.: IELTS či TOEFL, některým stačí např. potvrzení z vaší fakulty. Je nutné se o tomto předem informovat a také počítat s tím, že termínů pro zkoušky k obdržení jazykových certifikátů je třeba jen několik za rok a jejich vyhotovení může trvat i několik týdnů. Tyto výše zmíněné náležitosti se mohou, ale nemusí v podmínkách k přijetí vyskytovat. V každém případě však respektujte všechny podmínky a dokumenty, které po vás přijímací univerzita požaduje. Vyhněte se tomu, aby vaše žádost o studium/výzkum byla odmítnuta na základě nesplnění formálních podmínek.

Možnosti financování

Nezalekněte se výše **školného** – zahraniční školy často disponují různými finančními zdroji, stipendii, dotacemi či granty. Pokud jste schopni nabídnout své vědomosti a schopnosti v daném oboru, můžete zkusit požádat o přímou finanční dotaci. Někdy je také možné si na univerzitě přivydělat formou brigády.

U výjezdů mimo výměnný/stipendijní program je třeba počítat s větší finanční zátěží, jelikož odpadají finanční výhody spojené s účastí v tomto programu (tj. odpuštění školného či udělení stipendia). Některé univerzity však poskytují zahraničním studentům finanční podporu, proto si takovou možnost ověřte. Rovněž můžete požádat o finanční podporu ze zdrojů své fakulty, nebo univerzity (např. Fond mobility) nebo využít nabídky různých nadací, grantových agentur a dalších institucí podporujících studentskou mobilitu.

Praktické informace

Zajištěním akceptačního dopisu a stipendia vaše vyřizování zahraničního pobytu zdaleka nekončí. Zbývá vám ještě vyřídit další záležitosti. Především se jedná o:

- dopravu
- pojištění

- ubytování

Patrně nejvíce starostí vám připraví zajištění ubytování, proto je třeba ubytování shánět co nejdříve – několik měsíců před odjezdem do zahraničí. Většina univerzit má vlastní ubytovací kapacity, ale některé univerzity tyto možnosti nemají. Zjištění, jaké jsou ubytovací možnosti pro danou univerzitu, by nemělo být náročné. Počítejte ale s tím, že některé univerzity dávají přednost při ubytování studentům, kteří přijeli v rámci nějakého výměnného programu a freemoverů ubytovávají až v druhé řadě. Stejně jako u nás se studenti v zahraničí ubytovávají buď na studentské koleji, nebo se orientují na podnájem v soukromí. Ubytovaní na koleji nemusí být vždy absolutně komfortní, nespornou výhodou tohoto způsobu bydlení ovšem je, že jste v neustálém kontaktu s ostatními studenty. To vám umožňuje používat a rozšiřovat vaše jazykové schopnosti. Kontakt s ostatními studenty je také důležitý jako prevence před sociální izolovaností a případným steskem po domově.

Po návratu

Ještě než do zahraničí odjedete, nezapomeňte zjistit, jaké dokumenty budete muset předložit po návratu. Tyto dokumenty se týkají samotného studia a také jeho financování, pokud jste obdrželi nějakou formu stipendia.

Od počátku pobytu si uchovávejte originály účtenek za cestování, ubytování, školné aj. Například Fond mobility UK požaduje, abyste v závěrečné zprávě uvedli, jak jste se stipendiem naložili, jakou část prostředků jste použili na cestování, ubytování aj. Jako přílohu k závěrečné zprávě FM UK předkládáte originály účetních dokladů.

Po návratu zpravidla vypracujete závěrečnou zprávu, ve které zhodnotíte váš studijní pobyt (čeho jste dosáhli, zda pobyt splnil vaše očekávání, zhodnotíte také kvalitu zahraniční instituce apod.)

Od přijímací univerzity si nezapomeňte vyžádat doklad o studijních výsledcích (transcript of records apod.), na základě kterého vám pak vaše domácí fakulta uzná zahraniční studium. Ještě před odjezdem se ale ujistěte, že kurzy, které jste si vybrali ke studiu, vám budou na UK následně uznány. Nejčastější dokumenty, které budete potřebovat po návratu ze zahraničního studia, jsou tyto:

- Závěrečná zpráva
- Originály účetních dokladů
- Transkript studijních výsledků
- Uznání studia v zahraničí

Informační portály některých zemí

Pokud jste se již rozhodli pro výzkumný nebo studijní pobyt v konkrétní zemi, můžete využít odkazy na národní akademické informační portály některých zemí či stipendijní programy podporující výzkumné pobyty v těchto zemích. Většina národních portálů uvádí seznamy univerzit a vysokých škol v dané zemi, popis systému vysokého školství, praktické informace o životě, studiu a výzkumu a informace o stipendiích pro zahraniční studenty.

Evropské země: http://ec.europa.eu/education/study-in-europe/country-profiles_en

USA: <https://educationusa.state.gov/>

Kanada: <https://www.studyincanada.com/> and <https://studying-in-canada.org/phd-in-canada/>

Austrálie: <https://www.studyinaustralia.gov.au/>

Japonsko: <http://www.studyjapan.go.jp/en/>

Taiwan: <http://www.studyintaiwan.org/>

Další užitečné odkazy:

Dům zahraniční spolupráce: <http://www.dzs.cz/cz/>

Fulbrightova komise (zaměřeno na USA): www.fulbright.cz

DAAD (zaměřeno na Německo): www.daad.cz

Campus France: <http://www.republiquetcheque.campusfrance.org/cs>